

da u tom zboru nije sve toliko vrijedno, a osobito tenori, jer o njihovu pjevanju »trenutno« ovisi piano pjevanje.

Zašto pisac odmah mijenja svoje mišljenje te od posvemašnje hvale stavlja tešku zamjerku, čitatelju ostaje tajnom sve do kraja prikaza. Jer, pisac nastavlja kuditi zbor stoga što ga vodi dirigent uz pratnju orguljaša, ne zna se je li to uzrok neizrazitom potencijalu zbora u piano pjevanju. Po svemu sudeći to što zbor ima dirigenta i orguljaša u istoj osobi najveća je šteta za zbor, a zbor ipak ima glazbeni potencijal tako visoko ocijenjen. Po čemu bi se moglo pretpostavljati da bi taj potencijal bio veći, kad zbor prema izričaju pisca nema takmaca u gradu i nadbiskupiji? Po čemu bi se to moglo prosuditi kad »zbor uspješno vodi više od dva decenija« taj isti dirigent i orguljaš u istoj osobi? Pisac ga je tom rečenicom tako pohvalio, a prije tako okrivio za štetu što je zboru nanosi tim svojim dvostrukim radom, i to ne »preko dva decenija«, nego preko tri desetljeća ili točnije: 33 godine. Znamo da se 20 nalazi u 30, ali ne i obratno, stoga je poželjno pobrinuti se i za taj podatak.

Da je zbor bio ocijenjen u usporedbi s nekim zborom s dirigentom i posebnim orguljašem, mišljenje bi pisca moglo biti prihvaćeno. Ovakvo ostaje samo nedoumica o piščevim kriterijima koja je imao u prosuđivanju toga zbora i njegova dugogodišnjeg dirigenta i orguljaša u istoj osobi.

Kao muzikolog mogao se u svojoj ocjeni prisjetiti da su u starini dirigenti bili i svirači koji su sa svojih instrumenata vodili glazbene sastave, pa bi možda bio suzdržljiviji u ocjenjivanju zbora koji se danas tako vodi, a postiže »glazbeni potencijal, trenutno možda prvi u Splitu i nadbiskupiji«. Tim više što je u razgovoru s voditeljem istoga zbora na pjevačkom koru izričito priznao da je zbor vrlo dobar i da vrlo lijepo pjeva. To je bilo pred osnutak »Okteta« koji je on sastavio od već dugo i dobro uvježbanih pjevača iz nekih splitskih crkvenih zborova. Očekivalo bi se da se tu u koru dadu primjedbe da bi ih se saslušalo i usvojilo kao dobronamjerne.

Da pisac nije odlučio u nekoliko rečenica pisati proturječne ocjene, potaknute samo šturim, općinitim prikazom, mogao je na iskustvima toga zbora napisati svoja teoretska razmatranja o takvom vođenju zborova, što bi tom zboru, njegovu voditelju i čitateljima glazbenog časopisa bilo od veće koristi.

fra Stanko ROMAC

ODGOVOR Dra PETRA ZRAVKA BLAJIĆA

Šteta što je o. Stanko na moj dobronamjeran, ali kritički i kratki osvrt uopće reagirao, a pogotovo onako zbrkano i sa zaista mnogim proturječnostima i time napravio medvjedu uslugu i samom sebi i zboru. Čitatelju bi najbolje bilo da ponovno pročita što sam ja to zapravo napisao, pa da sam prosudi. Ponovit ću ukratko što sam napisao i malo ću se pojasniti.

1. Župski pjevački zbor Gospe od Zdravlja zaista je, po mojem mišljenju, trenutno, po glazbenom potencijalu (govor je o pjevačima), možda prvi u Splitu i nadbiskupiji.
2. Među pjevačima toga zbora osobito se ističu tenori. Razumije se, i među drugim glasovima ima dobrih pjevača, no čini mi se da su tenori »udarna snaga« zbora.
3. I odlični zbor može biti još boljim. Još bi bolji dojam ovaj zbor ostavljao kad bismo ga imali prilike čuti u piano i pianissimo pjevanju, pogotovo tamo gdje je autor skladbe to propisao ili njezin karakter to zahtijeva.
4. Glasovno tako dobar zbor mogao bi još više dati kada bi mu dirigent mogao posvetiti više pažnje.

No sam dirigent, u konkretnom slučaju o. Stanko, ne može mu posvetiti više pažnje jer je u isto vrijeme zauzet sviranjem. Orguljaš zbora mogao bi se više koncentrirati na sviranje za vrijeme izvedbe kad ne bi bio zauzet i dirigiranjem.

5. Iako je ista osoba kod ovoga zbora i dirigent i orguljaš, on, o. Stanko, ipak svoju dvostruku dužnost uspješno obavlja već preko dva decenija. Ovo preko dva decenija, razumije se, može biti i 33 godine, pa i više. Kad bi o. Stanko bio samo dirigent a netko drugi orguljaš njemu samome bilo bi lakše a zbor bi bio sigurniji, ili, kad bi o. Stanko bio samo orguljaš — kvalitet sviranja bio bi veći. Vjerujem da se to samo po sebi razumije.
6. Što se tiče muzikologije, — ostavimo to, — jer stvar su ipak nekada stale drugačije, a pogotovo sada stoje drugačije kod nas i po svijetu.
7. U župskom zboru Gospe od Zdravlja pjevaju pjevači s teritorija mnogih splitskih župa. U ovom tekstu spominjanje *Okteta* »nema blage veze«.
8. Imao sam prilike (i još uvijek imam) mnogo puta slušati ovaj dragi i vrijedni zbor i zato moje zapažanje ne temelji se samo na jednoj izvedbi. Iste pohvale i iste primjedbe čuo sam više puta od ljudi koji se razumiju u glazbu a pjevače i njihova zborovuđu, o. Stanka poznaju i cijene. Šteta što je o. Stanko reagirao, pogotovo na onakav način!

Petar Zdravko BLAJIĆ

KONCERTI, OPERE...

25. MUZIČKE VEČERI U DONATU

Dvadeset godina muzičkih večeri u Sv. Donatu (Zadar), što se slavilo ove godine, nije pratila nikakva posebna svečanost, niti srebrni lovor vijenci. Sve je prošlo radno, više nego skromno ali je svjedočanstvo mukotrpnog rada, pronalaženja i afirmacije fizionomije festivala koji je u večernjim ljetnim satima davao pečat gradu Zadru.

Otkriće akustičkih izvanrednih uvjeta, starog zdanja Sv. Donata za komornu glazbu uvjetovalo je da ponajbolji izdanci zadarskih glazbenika, braće i sestre Dešpalj, otpočnu u tom izuzetnom ambijentu igru zvukova, raskošnom igrom instrumenata i ljudskog glasa te da oplemene stare danas obnovljene prostore. Kasnije su se pronašli i novi prostori kao renesansni klostur Sv. Franje, stolnica, palača Grisogono-Vovò a oni kao da su nametali organizatorima komornu vrstu glazbe. Stoga se tražio odgovarajući glazbeni izraz i nađen je od 1975. godine kad se tematski dio večeri počeo ispunjati gregorijanskim pjevom, skazanijima, renesansnim dvorskim i crkvenim pjesmama i plesovima pa i rano-baroknim skladbama. U tome je sigurno presudnu ulogu odigrao Marijan Grčić, muzikolog, i veliki poznavatelj kulture visokoga srednjeg vijeka koji je rano preminuo († 1980). Time su Donatove večeri dobile tematsku srž a uokvirivali su je umjetnici s djelima iz drugih razdoblja, nastupi mjernih ansambala, osobito muzičke škole »Blagoje Bersa« pod stručnim vodstvom Antuna Doličkoga i Petra Vrbančića, do nastupa mladih, nagrađenih umjetnika-laurelata posljednje tri godine.

Već taj okvirni dio zaslužuje priznanje jer su u njemu nastupili naši i strani ponajbolji koncertni majstori od Vlade Krpana, Pavice Gvozdić, Rudolfa Klepača do Igora Ojstraha ali i brojni drugi. Može se utvrditi da su se gotovo svi naši majstori glasa i instrumenata izmjenili u tim izvanrednim prostorima i da su nakon sunčane žege ispunili slušaocima magičnom moći smirivanja, onim očišćenjem što ga je još stari Pitagora osjećao uz sviranje svojih učenika koji su prstima prebirali po žicama lire ili harfe.